

KAUNO LOPŠELIO – DARŽELIO „ŠNEKUTIS“ BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSAS

I. Bendrosios nuostatos

1. Bendruomenės etikos kodekse (toliau - EK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi bendruomenės nariai
2. Etikos kodeksas padeda suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei padeda jas spręsti.
3. EK papildo bendruomenės teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, įstaigos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II. Pagrindinės sąvokos

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgsys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendruomenės narių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai neatsakingai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. Etikos kodekso tikslai ir uždaviniai

4. EK paskirtis nubrėžti tolerancijos ribas bendruomenės narių tarpusavio santykiuose, išryškinti etikos požiūriu vengtiną elgesį.
5. Esamiems ir naujiems bendruomenės nariams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę.
6. Formuoti tėvų ir darbuotojų suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, bendravime. Ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą mokyklos veikla, kuriant jos įvaizdį.
7. Padėti įstaigos bendruomenei vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.
8. Vienas svarbiausių EK tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV. Pagrindiniai etikos principai ir veiklos etikos reikalavimai

9. Bendruomenė įsipareigoja aktyviai palaikyti bendrai priimtus įstaigos veiklos siekius, garbingai atstovauti įstaigą, etiškai elgtis tiek įstaigoje, tiek už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.
10. Objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant, mokantis ir padedant vieni kitiems.
11. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigūnėse instrukcijose numatytas funkcijas.
12. Siekti aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domėtis švietimo naujovėmis.
13. Puoselėti pagarbūs savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis (įstaigos taryba, metodine taryba, tėvų komitetais ir kitomis).
14. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasė, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.
15. Suprasti, jog pedagogo, darbuotojo etiką pažeidžia:
  - 15.1. Ugdytinių, jų tėvų arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar kokioje kitoje veikloje.
  - 15.2. Nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

- 15.3. Mokytojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;
- 15.4. Kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su ugdytinių tėvais, tiek su kitais asmenimis;
- 15.5. Mokytojo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su ugdytiniu, jo tėvais. Vaiko asmeninių savybių, jo šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu.
- 15.6. Šokiruojanti neatitinkanti etikos normų darbuotojų apranga (gilios iškirptės, mini sijonai).
- 15.7. Alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas įstaigoje ir jos teritorijoje.
16. Suteikiant atestacinę kategoriją, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.
17. Mokytojų ir darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, konfidencialumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių bendruomenės nario etikos principų.
18. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.
19. Suprasti, jog pedagogo, darbuotojo laisvei prieštarauja:
- 19.1. Nepakantumas kitokiai tėvų ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;
  - 19.2. Teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;
  - 19.3. Mokytojų ir ugdytinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.
20. Tausoti ir atsakingai naudoti įstaigos turtą ir išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir priimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:
- 20.1. Įstaigos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;
  - 20.2. Įstaigos nuosavybės niokojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.
21. Skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerą darbo patirtimi, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.
22. Kiekvienas mokytojas ir darbuotojas, ugdytinio tėvai turi teisę korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimata.
23. Kiekvienas bendruomenės narys turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų įstaigos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.
24. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V. Mokymo/(-si) ir darbo etika

25. Kiekvienas bendruomenės narys yra laikomas vertybe. Jis yra ne tik darbo atlikėjas, bet ir kūrėjas, įsipareigojęs siekti aukščiausios kokybės. Nuo jo pastangų priklauso bendro darbo rezultatai.
26. Vadovai yra patarėjai, rėmėjai. Jie gerbia bendruomenės narius, įsigilina į jų poziciją, problemas, išklauso jų nuomones ir pasiūlymus. Priima galutinį sprendimą.
27. Visos klaidos yra pripažįstamos ir tendencingai nekartojamos.
28. Bendruomenė dalyvauja svarbių ugdymo įstaigai klausimų svarstyme.
29. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, vadovai, mokytojai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, impulsyvumas ir pan.
30. Bendruomenės nariai privalo tolerantiškai, nešiurkščiai, neižeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą, elgesio normų pažeidimo faktams.
31. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų reikalavimas vertinamas kaip neetiškas poelgis.
32. Primitytinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš ugdytinių šeimų apie privatų jų gyvenimą.
33. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos ugdytiniui arba numatomos žalos kitiems).
34. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie vaiką be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą.
35. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VI. Kodekso priėmimas ir įgyvendinimas

36. Būtina EK priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o neįpareigojimas.
37. Priimtas EK skelbiamas viešai įstaigos internetiniame puslapyje.
38. Įstaigos bendruomenė įsipareigoja gerbti EK ir rūpintis jo veiksmingumu.
39. EK vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 3 mokytojų, 2 kitų bendruomenės narių išrinktų įstaigos tarybos posėdyje slaptu balsavimu.
40. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu etikos komisijos darbo reglamentu.

41. Įstaigos etikos komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti, priimant nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.
42. Sankcijos už mokytojų etikos pažeidimus atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviėšinimas ir pan.).
43. Etikos kodekso priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratėšimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojuant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.
44. EK negali numatyti visų nepagarbos bendrai pripažintoms vertybėms atveju, todėl etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.
45. EK priimtas kaip įstaigos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.